

OPSTAND IN BIRMA

Boeddhistische monniken hebben het voortouw genomen in protesten tegen de regering die eind augustus opkwamen. Het leger heeft de vreedzame protesten inmiddels uit elkaar geslagen. Frits Koster belicht de achtergronden van de opstand en geeft enkele praktische tips om de Birmezen te steunen.

Frits Koster

Sinds 1983 kom ik regelmatig in Birma – of Myanmar zoals de regering het land liever noemt. Ik merkte altijd dat de gemiddelde Nederlander heel weinig wist over dit land, dat in het oosten begrensd wordt door Thailand, en in het noorden door China. Dat veranderde eind september toen Birma plotseling in

het nieuws kwam vanwege protesten in diverse steden. Directe aanleiding was een sterke verhoging van de brandstofprijzen, wat zeker een verdubbeling van de voedselprijzen tot gevolg had, en een enorme kostenstijging van het openbaar vervoer. Veel Birmezen zijn hierdoor in financiële moeilijkheden geraakt. Indirecte aanleiding is de tirannie die een kleine groep militairen over de bevolking uitoefent. Sinds 1963 regeren zij het land met een Orwelliaanse controle en repressie. Economisch is het land in de afgelopen veertig jaar verworden tot een van de armste landen ter wereld. Een kleine groep generaals en hun families gebruikt en misbruikt bijna alle rijkdom van het land, terwijl de gemiddelde Birmees straatarm is. Het regime staat bovendien bekend om zijn forse schendingen op het gebied van mensenrechten. Mensen kunnen zomaar opgepakt worden. Onredelijke gevangenisstraffen, dwangarbeid, martelingen en liquidaties vinden al jarenlang plaats in een zeer geïsoleerd land, dat vooral contacten onderhoudt met China.

In 1988 is er een grote volksofstand geweest, die zeer bloedig is neergeslagen. Dit jaar is een nieuwe poging gedaan om de

WAT TE DOEN?

Vaak wordt boeddhisten, en mediterenden in het algemeen, verweten dat ze wat sociale betrokkenheid betreft weinig doen en laten zien. Misschien is dit een kans om hier verandering in aan te brengen. Enkele suggesties:

- Help mee grotere publieke bekendheid te geven aan de problemen in Birma door voorlichting over Birma te organiseren.
- Schrijf een brief naar de Nederlandse ministers van Buitenlandse Zaken en Economische Zaken met het verzoek om actievere steun aan de verbetering van de situatie in Birma en actievere Nederlandse betrokkenheid; idem naar de Europese Commissie.
- Stuur een (beleefde) protestbrief naar de Birmese Honorair Consul-Generaal in Nederland over de slechte mensenrechtensituatie en het gebrek aan democratische vrijheden in Birma. Adres: Dhr. H.J. Stevens, Overaseweg 96, 4836 BC Breda.
- Steun de actie van de Buddhist Peace Fellowship (BPF) en de Buddhist Channel, zie www.bpf.org/html/whats_now/2007/burma_peace.html.
- Tank geen Total. Dit Franse bedrijf sloot in 1992 een zeer lucratief contract met het Birmese staatsbedrijf Myanmar Oil and Gas Enterprise (MOGE) voor de exploratie van een groot gasveld. In 1995 sloot Total vervolgens een ontginningsakkoord met MOGE, Unocal en een Thaise firma voor de levering van gas aan Thailand. Het contract met Total schreef voor dat de Birmese strijdkrachten de pijpleiding en de aanleg ervan zouden beschermen. De generaals maakten van de gelegenheid gebruik om hun prestige, rijkdom en macht in de zone bij de gaspijpleiding te versterken, en om opstandige Karen (oorspronkelijke bewoners van het gebied) te verjagen. Tegelijkertijd leverde het leger goedkope werkkrachten voor de werkzaamheden, in de vorm van dwangarbeid.
- Zeer aan te bevelen: word lid van het Burma Centrum Nederland; zie www.burmacentrum.nl.
- Surf naar www.avaaz.org en doe mee of ondersteun de handtekeningactie via het internet.
- Steun Amnesty International in haar werk voor politieke gevangenen in de Birmese gevangnissen.
- Geef financiële steun aan humanitaire en ontwikkelingsprojecten in Birma of aan de Birmese vluchtelingen in buurlanden als Thailand en Bangladesh, via ICCO, Oxfam Novib, ZOA Vluchtelingen zorg, Stichting Vluchteling en Artsen zonder Grenzen.
- Blijf op de hoogte van actuele ontwikkelingen, via bijvoorbeeld www.burmanieuws.blogspot.com of <http://theworsthorse.net/burmaisimportant/updater.html>
- Een laatste suggestie: misschien kunnen we op een onzichtbare manier de toestand wel positief beïnvloeden door alle mensen in Birma (ook de juntaleden) regelmatig liefdevolle vriendelijkheid toe te sturen. Zoals de Boeddha zei: *'Haat kan nooit ophouden door haat. Alleen door liefde houdt haat op. Dit is een universele wet.'*

onwenselijke en onmenselijke toestand in het land te veranderen. Dit keer waren het niet studenten, maar boeddhistische monniken die als eerste de straat op gingen om vreedzaam te protesteren. Monniken (en nonnen) zijn geheel afhankelijk van de donaties van lekenvolgelingen van het boeddhisme. Hun onderdak hangt ervan af – de kloosters worden financieel ondersteund door leken donors – maar kloosterlingen krijgen

wordt gezien als een zeer heilzame levensinvulling, omdat men als monnik meer tijd en ruimte heeft om zich te wijden aan het ontwikkelen van wijsheid, mededogen en andere heilzame krachten. In Birma zie je daarnaast dat zeer intelligente mannen intreden vanwege het gebrek aan carrièreperspectief en bewegingsruimte in het land; het leven als monnik geeft dan in ieder geval de mogelijkheid om een vreedzaam leven te leiden.

‘Voor een toegewijde boeddhist is het niet kunnen geven van eten aan een monnik iets onvoorstelbaars’

ook al hun voedsel van leken. Stijgende voedselprijzen hadden tot gevolg dat monniken en nonnen minder eten gedoneerd kregen. Met name de grote monnikenkloosters, waar tot wel 1500 monniken wonen, waren hier de dupe van. De monniken uit deze kloosters komen uit een relatief arm milieu, dus hun eigen familie kan hen ook niet ondersteunen. De monniken en nonnen zijn de meest kwetsbare groep in de Birmese samenleving, omdat ze vanwege hun ethische leefregels geen andere mogelijkheden hebben om aan de kost te komen. Birmezen worden vanuit verschillende drijfveren monnik. Het is in de boeddhistische landen van Zuidoost-Azië heel gebruikelijk dat mannen minimaal één keer in hun leven intreden. Dit

De monniken hebben uiteraard al jarenlang met lede ogen moeten toezien hoe het land en zijn bevolking werden uitgemolken en getiranniseerd. Zij begonnen eind augustus met het houden van vreedzame optochten door de straten van de hoofdstad Rangoon. Al gauw groeiden de protesten en gingen ook leken meedoen; er was hoop. Totdat de regering in een paar dagen tijd deze hoop met harde hand neersloeg en het land hermetisch afsloot voor de buitenwereld. Inmiddels is het telefoon- en emailcontact met Birma hersteld, hoewel Birmezen weten dat hun gesprekken worden afgeluisterd en emails vaak worden gecontroleerd.

Vrijgevigheid weigeren

Nu [begin december, red.] horen we weinig meer over Birma. Dit betekent echter niet dat de situatie verbeterd is. Er zijn nog sporadisch protesten, en het binnenvallen van huizen en kloosters door de militairen gaat 's nachts gewoon door. Met name in de stad Mandalay protesteren monniken nu ook door geen voedsel aan te nemen van hooggeplaatste militaire gezinnen. Voor een toegewijde boeddhist is het niet kunnen geven van eten aan een monnik iets onvoorstelbaars; degene die wil geven kan dan geen heilzaam karma verrichten.

Minka Nijhuis, een bekende Nederlandse oorlogscorrespondente die veel contacten onderhoudt met de Birmese oppositie, kwam begin november terug na een tijdelijk verblijf in het land. Zij had verschillende afgegrensdde kloosters gezien. Veel monniken worden in detentiecentra vastgehouden en moeten op natgespoten vloeren leven. Er vinden mishandelingen plaats, waarschijnlijk zijn er meer dan tweehonderd doden gevallen. De Birmese bevolking wordt gedwongen door de militairen georganiseerde bijeenkomsten bij te wonen; de junta blijft angst en terreur zaaien. Nijhuis vertelde dat zij de mensen nog nooit zo lamgeslagen had gezien; een stuk uit het hart van Birma lijkt te zijn weggesneden. Het enige winstpunt is misschien het gegeven dat de hele wereld nu weet wat er gaande is in Birma en dat westerse regeringen wakker zijn geschud. Mogelijk kan dit op langere termijn bijdragen aan een verbetering van de situatie in het land. Ook Daw Aung San Suu Kyi, de Birmese oppositieleidster en winnaar van de Nobelprijs voor de vrede in 1991, blijft voor vele Birmezen nog altijd een hoopvol lichtje in de duisternis. ●

Frits Koster verbleef vijf jaar als monnik in Zuidoost-Azië, is auteur van diverse boeken en begeleidt meditatieactiviteiten in binnen- en buitenland. Zie www.fritskoster.nl.

FOTO: ADRES LATIF